

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗА ДОСЛІДЖЕННЯМ О. В. ГРЕЧАНОВСЬКОЇ.

Вінницький національний технічний університет

Анотація.

У статті розглядаються проблеми конфліктологічної культури та основи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Ключові слова: конфліктологічна культура, фахова компетентність, Гречановська О. В.

Abstract. *The article considers the problems of conflict culture and the bases of formation of conflict culture of future specialists of technical specialties.*

Keywords: conflict culture, professional competence, Grechanovska OV

Вступ

В умовах сучасного соціокультурного розвитку, коли загострюється конфліктогенність суспільства в загальному, важливим чинником є психологічна готовність та вміння фахівця знаходити вихід зі складних конфліктних ситуацій. Тому, цікавим є дослідження конфліктологічної культури як складової професійної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей Гречановської О. В.

Результати дослідження

Результати дослідження сучасних проблем конфліктологічної культури Гречановська О. В. виклала в монографії «Педагогічна система формування конфліктологічної культури в майбутніх фахівців технічних спеціальностей», розділі: «Сучасні проблеми та концептуальні основи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців з вищою освітою». Розділ має чотири підрозділи. Автор розглядає сутність поняття «конфліктологічна культура», зарубіжний досвід та сучасні наукові підходи навчання до формування конфліктологічної культури, концептуальні основи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей, принципи та концептуальні положення формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

У праці зазначається, що культура та конфлікт є два фактори, що тісно пов'язані між собою ще з прадавніх часів, бо людина жила в культурі, яка допомагала вирішувати їх та застерігала від створення конфліктів. Тому, автор у дослідженні спочатку розглядає сутність поняття конфліктологічної культури.

Гречановська О. В. пояснює, що слово «конфлікт» у латинській мові означає буквально зіткнення. В античності конфлікт розглядали як життєву необхідність, особливо філософи привертали увагу проблемам військового конфлікту. В добу середньовіччя конфлікти набували релігійного забарвлення. В період Відродження конфлікт розглядали як пережиток варварських часів. Науковці епохи Просвітництва розглядали соціальні конфлікти. Психологи розглядають конфлікт як зіткнення протилежно спрямованих цілей. У педагогіці як педагогічний засіб впливу на інших. [1, 12-13].

Уперше поняття «конфліктологічна культура» було проаналізовано в 2002 році Н. Самсоною, яка розглядала конфліктологічну культуру як частину такого широкого явища як професійна культура. Гречановська О. В. пропонує у своєму дослідженні розрізнити поняття «конфліктологічна культура особистості» та «конфліктологічна культура фахівця». Перше поняття визначається умінням вирішувати соціальні конфлікти, а друге є якісною характеристикою професійної життєдіяльності спеціаліста в конфліктогенному професійному середовищі. Тому, автор розглядає конфліктологічну культуру особистості як таку, що об'єднує знання про конфлікт і культуру. А конфліктологічну культуру майбутніх фахівців технічних спеціальностей як компонент професійно важливих якостей фахової компетентності, набутої у процесі навчання.

Автор пояснює, що розглядаючи конфлікт як явище в студентському середовищі, треба розуміти необхідність розв'язання конфліктів, оскільки без цього неможливе нормальне функціонування соціальної групи, колективу. Тому професійна компетентність пов'язана з формуванням на базі загальної освіти таких професійно значущих для особистості й суспільства якостей, які дозволяють

людині найбільш повно реалізувати себе в конкретних видах трудової діяльності.

Гречановська Олена звертає увагу на те, що у технічних закладах вищої освіти гуманітарна підготовка є останньою ланкою у формуванні фахівця. А вона, насправді, є дуже важливою у формуванні професійних відносин людини з людиною, бо формує систему наукових знань про людину, суспільство, людське мислення, культуру, практичні навички, які необхідні для життєдіяльності людини. Гуманітаризацію технічної освіти не потрібно зводити лише до збільшення годин з гуманітарних дисциплін, треба гуманізувати не освіту, а молодь, яка отримує знання, тобто зміст навчання базувати на гуманізації.

Сьогодні, необхідно не лише опановувати базові професійні знання, а і загальнолюдську культуру. А розвиток особистості в гармонії із загальнолюдською культурою залежить від рівня освоєння базової гуманітарної культури. Саме цією закономірністю обумовлений культурологічний підхід до відбору змісту освіти.

Дослідник наполягає на тому, новітні тенденції та реформації у вищій школі показали, що недостатність спілкування, однотипність проведення занять, недостатній рівень самостійної підготовки студентів, знецінення інженерної професії призводить до відсутності мотивації у студентів. Тому в монографії пропонується трикутник ієрархії педагогічних підходів конфліктологічної культури в майбутніх фахівців технічних спеціальностей: компетентнісний підхід, культурологічний, діяльнісний, в основі яких лежить системний підхід.

Інноваційним підходом у дослідженні проблематики конфліктологічної культури є створення науково-методичного тетраедра складових формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців, який складається з методологічних підходів: (системного, діяльнісного, культурологічного, компетентнісного; функцій (інтегративної, аксіологічної, праксеологічно-трансформуючої, культурологічно-творчої, психологічно-рефлексивної, футурологічної); принципів (системності, єдності та мотиваційно-цільового навчання; доступності, технологізації та актуальності навчання; гуманістичного підходу у навчанні та національно-культурної специфіки; демократизації, полікультурності та самовдосконалення) [2].

Висновки

Таким чином, створення під час дослідження конфліктологічної культури рухомого та об'ємного тетраедра є прагненням знайти досконалість в побудові моделі формування конфліктологічної культури, в якій гуманітарна підготовка була б гармонійна для всього навчального процесу майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гречановська, О. В. Педагогічна система формування конфліктологічної культури в майбутній фахівців технічних спеціальностей: монографія / О. В. Гречановська. – Вінниця: ВНТУ, ТОВ «ТВОРИ» 2018 – 440 с.
2. Там само. – С. 98, 122.

Зінко Олена Василівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету, Вінниця, e-mail: zinko-ov@ukr.net

Zinko Elena - Ph.D., assistant professor of philosophy and humanities sciences Vinnitsia National Technical University, Vinnitsia, e-mail: zinko-ov@ukr.net